

ПОЛИТИКА НА НАТО ПО ПРЕВЕНЦИЯ И РЕАГИРАНЕ В СЛУЧАЙ НА СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ И СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ

I. Увод

1. НАТО е ангажирана с принципите на личната свобода, демокрацията, правата на човека и върховенството на закона¹. Кодексът за поведение на НАТО изисква всички членове на личния състав на НАТО да действат, с почтеност, лоялност, отчетност, безпристрастност и професионализъм.²

2. Политиката за жените, мира и сигурността и Планът за действие на НАТО/Евро-Атлантическия Съвет за Партньорство³ подчертават принципите на интеграция, приобщаване и интегритет. Чрез тази Политика и План за действие Северноатлантическият съвет одобрява разработването на политика на НАТО за превенция и реагиране в случаи на сексуална експлоатация и сексуално насилие.

3. Сексуалната експлоатация и сексуалното насилие противоречат на принципите и основните ценности на НАТО, подкопават ефективността и доверието в Алианса и излагат на риск успеха на мисията. Поради това НАТО следва подход на **нулева толерантност** към всички прояви на сексуална експлоатация и сексуално насилие. Тъй като всички Съюзници са членове на Организацията на Обединените Нации; Съюзниците потвърждават и неотклонно следват приложимите политики на ООН относно сексуалната експлоатация и сексуалното насилие.

II. Цели и обхват

4. Настоящата политика има за цел да наложи ясен, последователен и интегриран подход, както и рамка на стратегическо ниво за превенция и реагиране в случаи на сексуална експлоатация и сексуално насилие във всички структури на НАТО.

¹ Preamble, North Atlantic Treaty and Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organization, adopted by Heads of State and Government at the NATO Summit in Lisbon (2010)

² NATO Code of Conduct, Annex 2 of ON(2013)0078 (Agreed by the NAC on 2 December 2013)

³ NATO/EAPC Women, Peace and Security Action Plan 2018

III. Определения

5. **Сексуална експлоатация** е всеки реален случай на или опит за сексуално насилие от сексуален характер спрямо лице в уязвима позиция или такова, заемащо различно ниво на власт и доверие, с цел включително, но и не само парична, социална или политическа изгода от сексуалната експлоатация на друго лице.

6. Действия, които представляват сексуална експлоатация, включват, но не се ограничават до размяна на пари, стоки или други предмети и услуги, наемане на работа, или каквато и да било помощ, предлагана на местното население в замяна на действия от сексуален характер, включително сексуални услуги или други форми на унижително, уронващо престижа поведение или поведение, свързано с експлоатация. Всички такива случаи, свързани с размяна на действия от сексуален характер, включително възползването от проституция на други лица⁴, са форма на сексуална експлоатация. Сексуални отношения, основаващи се на явно неравенство, произтичащо от властовата динамика, са форма на сексуална експлоатация.

7. **Сексуално насилие** е всеки действително извършен физически акт на насилие от сексуален характер или отправена заплаха за извършване такъв, независимо дали е осъществен чрез използване на сила, или в условия, предполагащи неравнопоставеност и принуда.

8. Случаите, представляващи сексуално насилие, включват, но не се ограничават до всяко действие или поведение от сексуален характер, използващо принуда, заплаха и насилие, към дадено лице, с цел то да се включи в сексуални действия, както и каквато и да било непозволена от закона активност от сексуален характер с лице на възраст под 18 години.

IV. Превенция на сексуалната експлоатация и сексуално насилие

9. На всичките членове на личния състав е забранено да се включват в или да улесняват каквато и да било форма на сексуална експлоатация и сексуално насилие. Всички членове на личния състав следва да се стремят да предотвратяват и да реагират срещу прояви на сексуална експлоатация и сексуално насилие в рамките на отговорностите и правомощията, с които разполагат.

10. Всички членове на личния състав следва да бъдат проверявани от съответния национален орган въз основа на национални процедури и разпоредби в съответствие с настоящата политика.

⁴ Consistent with NATO policy on combatting trafficking in human beings, and the associated NATO Guidelines (29 June 2014)

11. Всички членове на личния състав следва да преминат задължително обучение по превенция и реагиране в случай на сексуална експлоатация и сексуално насилие. Страните са отговорни за осигуряването на задължително обучение преди развърщането на техния личен състав в съответствие с установените стандарти на НАТО. Ръководителите на органите на НАТО са отговорни за осигуряването на обучение за личния състав на ръководения от тях орган.

12. В съответствие със стандартите и указанията на НАТО, командирите и ръководителите на органите на НАТО ще бъдат отговорни за създаването на среда, допринасяща за предотвратяване на сексуална експлоатация и сексуално насилие.

13. Рискови фактори и възможни стратегии за тяхното ограничаване ще бъдат взети предвид от НАТО при планирането и провеждането на операции, мисии и други дейности, ръководени от НАТО и одобрени от Северноатлантическия Съвет. Страните, развърщащи личен състав за осъществяването им, следва да предприемат съответните действия за идентифициране на рискови фактори и да гарантират, че подходяща стратегия за тяхното ограничаване е част от обучението, предоставено от страните преди развърщането на техния личен състав.

14. С цел повишаване на информираността за настоящата политика и насърчаване на превенцията, органите на НАТО ще интегрират съобщенията, свързани със сексуална експлоатация и сексуално насилие, в годишната Комуникационна стратегия на НАТО, в рамките за стратегически комуникации и комуникационните кампании на НАТО.

V. Реагиране в случай на сексуална експлоатация и сексуално насилие.

15. НАТО ще гарантира, че съществуват механизми за подаване на жалби, които позволяват предполагаемите случаи на сексуална експлоатация и сексуално насилие да бъдат своевременно и надлежно представяни от жалбоподателите до компетентните органи, за да бъдат разгледани в съответствие с параграфи 16 и 17.

16. Всяка отделна нация е отговорна за провеждането на разследвания и подходящи административни, дисциплинарни или наказателни производства, свързани с твърдения за сексуална експлоатация и сексуално насилие в рамките на нейния личен състав. Налагането на дисциплината над военния и цивилния личен състав, предоставен от страните, е национална отговорност.

17. За личния състав, който не попада в параграф 16 по-горе, съответните органи на НАТО са отговорни за провеждането на предварителни разследвания, както и на подходящи административни и дисциплинарни производства, свързани с твърдения за сексуална експлоатация и сексуално насилие. В съответствие с практиката на НАТО ако предварителните разследвания показват, че е необходимо по-нататъшно наказателно

разследване, констатациите, направени на посочения предварителен етап, ще бъдат предадени на съответните национални власти.

18. Упражняването на юрисдикция ще се осъществява в съответствие с приложимите Споразумения за статута на силите (SOFA), Споразумения сключени чрез размяна на писма, Военно-техническите споразумения или други релевантни договорености относно статута на НАТО, както и статута на силите, ръководени от НАТО.

19. Всички членове на личния състав са длъжни да докладват за случаи или твърдения за сексуална експлоатация и сексуално насилие в съответствие с установените механизми за докладване. Всички членове на личния състав следва добросъвестно да докладват за допуснати нарушения и да оказват съдействие при всяко предприето разследване.

20. Алиансът счита, че всяко действие, което нарушава настоящата политика, може да послужи като основание за инициране на съответно разследване. Страните ще репатрират своя личен състав в случай, че са налице достоверни доказателства за широко разпространена или системна сексуална експлоатация или сексуално насилие от страна този личен състав⁵.

21. Отношението към всички жалбоподатели, жертви, оцелели лица, както и лица, обвинени в сексуална експлоатация, ще бъде справедливо, основаващо се на уважение и зачитане на тяхното достойнство. Цялата информация относно жалбоподателите, жертвите, оцелелите и обвиняемите лица следва да бъде разглеждана с пълна поверителност. Специално внимание ще бъде отделяно на нуждите на децата.

22. НАТО ще следва подход **„Не нанасяй вреда“**: не трябва да се предприемат действия при прилагането на настоящата политика, които биха могли да влошат положението на жалбоподател, жертва или оцеляло лице.

⁵ See United Nations Security Council resolution 2272 (2016).